

Za **oběť trestného činu** jste považován(a), pokud jste trestným činem utrpěl(a) újmu, tedy pokud Vám bylo trestným činem ublíženo na zdraví, byla Vám způsobena majetková, nemajetková nebo jiná újma atd. v důsledku události, která je trestným činem podle vnitrostátního práva. Jako oběti trestného činu Vám zákon poskytuje před zahájením soudního řízení, v jeho průběhu i po jeho skončení určitá individuální práva.

Jako oběť trestného činu máte v průběhu celého trestního řízení vlastní výsady, které můžete kdykoli v průběhu řízení uplatnit.

Trestní řízení ve Slovenské republice sestává z fáze vyšetřování trestného činu, vedeného policií, při němž jsou shromažďovány důkazy o spáchaném činu a obviněném pachateli. Pokud jsou důkazy dostatečné, pokračuje tento proces v řízení před soudem. Řízení před soudem končí buď výrokem soudu o vině, nebo o osvobození obžalovaného a může zahrnovat i rozhodnutí o Vaši žádosti o náhradu škody, kterou jste utrpěl(a). Proti rozhodnutí soudu je možné podat odvolání k soudu vyššího stupně.

Více informací získáte kliknutím na níže uvedené odkazy.

1 - Má práva v případě, že se stanu obětí trestného činu

2 - Oznámení trestného činu a má práva v průběhu vyšetřování nebo soudního řízení

3 - Moje práva po skončení soudního řízení

4 - Náhrada škody

5 - Moje práva na podporu a pomoc

Poslední aktualizace: 27/03/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

1 - Má práva v případě, že se stanu obětí trestného činu

Jaké informace mohu obdržet od odpovědných orgánů (např. policie, státní zástupce) poté, co dojde k trestnému činu, avšak ještě předtím, než tento trestný čin oznámím?

Pokud jste se stali obětí trestného činu, máte právo na informace, které by měla poskytnout první osoba, se kterou jste v kontaktu. Obvykle se jedná o prvního policistu, státního zástupce, lékaře nebo subjekt poskytující pomoc obětem trestných činů.

Během prvního kontaktu Vám policie / státní zástupce poskytne zejména informace o:

postupech týkajících se podání trestního oznámení a o právech a povinnostech oběti/poškozeného v trestním řízení (např. právo na doprovod důvěrníka, jmenování zmocněnce a možnosti doručování písemností a nahlížení do spisu),

subjektech poskytujících pomoc obětem trestných činů (kontaktní údaje, informace o formě pomoci, kterou poskytují), • možnostech poskytování nezbytné lékařské péče,

přístupu k právní pomoci,

podmínkách pro poskytnutí ochrany v případě ohrožení života nebo zdraví nebo hrozby významné škody na majetku (např. možnost vykázat pachatele z domácnosti, právo požadovat, aby byl nárok na náhradu škody zajištěn až do pravděpodobné výše škody na majetku obviněného),

právu na tlumočnické a překladatelské služby,

opatření na ochranu Vašich zájmů, o která můžete požádat, pokud máte bydliště v jiném členském státě EU,

postupech pro podání opravného prostředku v případě porušení Vašich práv policií nebo státním zastupitelstvím,

kontaktních údajích pro komunikaci o případu, v němž jste obětí,

postupech pro uplatnění nároku na náhradu škody,

postupech mediace v trestním řízení,

možnostech a podmínkách pro uzavření smíru,

možnostech a podmínkách náhrady nákladů trestního řízení.

Na požádání Vám policie nebo státní zastupitelství pomůže kontaktovat subjekt poskytující pomoc obětem trestných činů, který se bude dále věnovat Vaším potřebám.

Pokud nejprve vyhledáte lékařskou pomoc, musí Vám zaměstnanci zdravotnického zařízení sdělit kontaktní údaje subjektů poskytujících pomoc obětem.

Subjekty poskytující pomoc obětem trestných činů Vám poskytnou informace o:

formě a rozsahu odborné pomoci a o tom, v jakém rozsahu je poskytována bezplatně,

kontaktních údajích dalších subjektů, které Vám mohou pomoci v případě, že výše uvedené subjekty nejsou schopny poskytnout odbornou pomoc, kterou potřebujete,

právech oběti, včetně práva na odškodnění,

právech, která máte, pokud jste poškozeným nebo svědkem v trestním řízení,

finančních a praktických záležitostech.

Nežiji v zemi EU, ve které k trestnému činu došlo (platí pro občany EU i občany třetích zemí). Jak jsou má práva chráněna?

Pokud jste se stali obětí trestného činu v jiném členském státě EU a v případě závažného trestného činu jste nemohli nebo nechtěli podat trestní oznámení v členském státě, kde byl trestný čin spáchán, můžete ho oznámit policii / státnímu zástupci na Slovensku. Není přitom relevantní, z jakého důvodu jste nemohli nebo nechtěli podat trestní oznámení v jiné zemi, ať už to bylo z časových důvodů, vzdálenosti, neovládání místního jazyka, strachu o Vaši rodinu, nebo z jiných důvodů. Pokud státní zástupce / policie zjistí, že nejsou příslušní ve věci konat, neprodleně postoupí trestní oznámení příslušnému orgánu členského státu EU, na jehož území byl trestný čin spáchán.

Příslušné orgány přijmou nezbytná opatření, aby minimalizovaly obtíže, kterým jako oběť trestného činu čelíte, zejména pokud jde o organizaci řízení. To například znamená, že můžete být jako svědek vyslechnuti prostřednictvím videokonference nebo telefonicky.

Pokud jste se stali obětí násilného trestného činu, můžete požádat o odškodnění jak v členském státě, kde byl trestný čin spáchán, tak na Slovensku, a to podáním žádosti na Ministerstvu spravedlnosti Slovenska.

Pokud trestný čin oznámím, jaké informace mi budou poskytnuty?

Polície Vás bude zejména informovat o způsobu vyřízení Vašeho trestního oznámení. Polície zpravidla do 30 dnů rozhodne jedním z těchto způsobů:

odmítné trestní oznámení a zastaví trestní řízení

Polície tak rozhodne, pokud spáchaný čin nelze klasifikovat jako trestný čin nebo přestupek.

postoupí trestní oznámení příslušnému orgánu

Jestliže čin není trestným činem a má-li policie podezření, že jde o přestupek nebo jiný správní delikt, postoupí oznámení příslušnému orgánu. Ten oznámení znovu přezkoumá a v případě, že existují dostatečné důvody, zahájí správní řízení o přestupku.

odloží trestní oznámení.

To se týká zejména případů, kdy pachatel zemřel, není trestně odpovědný z důvodu nezletilosti (tj. nebyl v době spáchání činu starší 14 let) nebo nebyl udělen souhlas oběti s trestním řízením.

zahájí trestní stíhání

není-li důvod trestní oznámení zamítnout, postoupit nebo odložit, zahájí policie trestní stíhání.

Polície Vás musí o svém rozhodnutí informovat. Toto rozhodnutí se označuje jako usnesení (uznesenie) a bude doručeno na adresu, kterou jste uvedli v trestním oznámení. Je-li na základě Vašeho trestního oznámení zahájeno trestní stíhání, budete jako osoba, která trestný čin oznámila, průběžně informována o jeho jednotlivých fázích (tj. obvinění konkrétní osoby, rozšíření obvinění, postoupení věci jinému orgánu, zastavení, podmíněné zastavení nebo pozastavení trestního stíhání).

Mám nárok na bezplatné tlumočnické nebo překladatelské služby (v případě, že se obrátím na policii či jiné orgány, nebo během vyšetřování a soudního řízení)?

Máte právo požádat o tlumočníka, tlumočnicka pak poskytne policie. Nevznikají Vám žádné náklady na tlumočení, jsou hrazeny státem. Máte rovněž právo na překlad nebo tlumočení zásadních rozhodnutí do jazyka, kterému rozumíte.

Jak příslušný orgán zajistí, abych při komunikaci rozuměl a bylo mi rozuměno (v případě dětí nebo zdravotně postižených osob)?

Při komunikaci s Vámi policie / státní zástupce zohledňuje Vaši konkrétní situaci (např. Váš věk, pohlaví, zdravotní postižení nebo duševní vyspělost). Cílem je zajistit, abyste jako oběť obdrželi dostatečné informace ve formě, které dokážete porozumět, abyste mohli plně využít Vašich práv a cítili, že je s Vámi zacházeno s respektem.

Zvláště zranitelné osoby, včetně dětí a osob se zdravotním postižením, je třeba vyslechnout ohleduplně a zajistit, aby výslech nemusel být během řízení opakován. Z tohoto důvodu je jejich výslech zaznamenáván na kameru. Před výslechem svědka policie konzultuje způsob vedení výslechu s psychologem nebo odborníkem, který bude při výslechu přítomen, aby byl zajištěn jeho správný průběh.

Podpora pro oběti

Kdo poskytuje podporu obětem?

Podporu obětem zajišťují subjekty zapsané v rejstříku subjektů poskytujících pomoc obětem trestného činu, který je k dispozici na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky nebo případně v intervenčních centrech pro oběti domácího násilí. Poskytnou Vám psychologickou pomoc i právní poradenství. Věnovat se Vám budou odborně vyškolení pracovníci, kteří Vám pomohou s právními otázkami nebo Vám poskytnou psychologickou podporu. V případě potřeby Vám pomohou najít nouzové ubytování, kontaktovat Vaši rodinu nebo získat finanční prostředky.

Bude mě policie o možnostech podpory pro oběti automaticky informovat?

Při prvním kontaktu Vás policie informuje o subjektech poskytujících pomoc obětem trestných činů, sdělí Vám, jak je kontaktovat, a vysvětlí, jakou formu pomoci poskytují. Pokud o to požádáte, policie Vám pomůže je kontaktovat.

Jak je chráněno mé soukromí?

Orgány činné v trestním řízení dbají na to, aby nezveřejňovaly chráněné osobní údaje nebo soukromé informace, zejména o rodinném životě, bydlišti a korespondenci, které přímo nesouvisí s trestnou činností. Věnují zvláštní pozornost zájmům dětí, nezletilých osob a poškozených, jejichž osobní údaje se nezveřejňují.

Pokud podáte trestní oznámení, můžete policistu požádat, aby v něm neuváděl Vaše osobní údaje.

Musím trestný čin oznámit ještě před tím, než získám přístup k podpoře pro oběti?

Na podporu máte nárok bez ohledu na to, zda podáte trestní oznámení.

Osobní ochrana v případě, že jsem v nebezpečí

Jaké druhy ochrany jsou k dispozici?

Příslušné orgány mají k dispozici různá opatření na ochranu oběti. Tato opatření se rovněž liší podle fází řízení. Vaše účast na těchto opatřeních by měla být dobrovolná a měli byste být dostatečně informováni o rizicích a přínosech, abyste mohli učinit informované rozhodnutí.

Žijete-li s pachatelem ve společné domácnosti, může policie pachatele na dobu dvou týdnů vykázat, a to okamžitě poté, co policii přivoláte nebo podáte trestní oznámení. V takovém případě je pachateli zakázáno vstupovat do společného bytu nebo domu. Policie Vás poté informuje o možnosti podat u soudu návrh na vydání soudního příkazu (*neodkladné opatrenie*), kterým lze vstup do společné domácnosti zakázat i na delší dobu. Návrh na vydání soudního příkazu může být rovněž podán vůči pachateli, který s Vámi nežije ve stejné domácnosti. Soud může pachateli zakázat, aby se přibližoval k Vašemu domovu, pracovišti nebo místům, kde obvykle pobýváte, nebo aby Vás jakýmkoli způsobem kontaktoval.

Máte rovněž právo rozhodnout, zda chcete být informováni v případě, že je pachatel propuštěn nebo uprchne z vazebního zařízení. Tyto informace slouží zejména k Vaší ochraně v případě, že by se pachatel pokusil Vás vyhledat (např. pachatel je blízká osoba nebo rodinný příslušník). Toto rozhodnutí můžete kdykoli změnit a policie, státní zástupce a soud je zohlední. Pokud byste však byli ohroženi nebo pokud by byl ohrožen Váš život či zdraví, policie / státní zástupce / soud Vás informuje o propuštění nebo útěku i v případě, že jste o tyto informace nepožádali.

Kdo mi může ochranu poskytnout?

Ochranu bude zajišťovat policie; během soudního jednání ji zajistí soud.

Může někdo posoudit můj případ a zjistit, zda mi ze strany pachatele hrozí další nebezpečí?

Polície, státní zástupce, soud, ale také subjekt poskytující pomoc obětem trestných činů posoudí Váš případ individuálně s cílem určit, zda jste obzvláště zranitelnou obětí. Prověří, zda pro Vás pachatel nadále představuje hrozbu a zda Vám hrozí opakovaná viktimizace. Pokud zjistí, že pachatel má v úmyslu Vás zastrašit, vyhrožovat Vám, mstít se nebo jakkoli ovlivňovat Vaši psychickou nebo tělesnou integritu, přijmou příslušné orgány nezbytná opatření.

Může někdo posoudit můj případ a zjistit, zda mi hrozí další újma ze strany systému trestního soudnictví (v průběhu vyšetřování a soudního řízení)?

Jako oběť máte právo na ochranu před sekundární viktimizací. To znamená jakoukoli újmu, kterou byste utrpěli nikoli v přímém důsledku samotného trestného činu, ale v důsledku jednání jednotlivců nebo institucí, s nimiž jste byli v kontaktu po spáchání trestného činu. Může se jednat například o necitlivé jednání orgánů veřejné moci, jejich nečinnost při zajišťování Vaší ochrany nebo necitlivou publicitu Vašeho případu. V trestním řízení existují mechanismy,

ktelé zajišťují, aby k takovému jednání nedocházelo. Policie, státní zástupce, soud a subjekty poskytující pomoc obětem jsou povinny jednat tak, aby jejich činnost nevedla k sekundární viktimizaci. Váš výslech proto může být zaznamenáván na kameru, abyste se k událostem nemuseli vyjadřovat opakovaně. V zájmu Vaší ochrany může být lékařské vyšetření nařizováno pouze v nezbytném rozsahu a pouze tehdy, je-li to nezbytné pro účely trestního řízení.

Jaká ochrana může být poskytnuta velmi zranitelným obětem?

Jste-li obzvláště zranitelnou obětí, máte právo požádat subjekt poskytující pomoc obětem trestného činu o bezplatnou specializovanou odbornou pomoc. Bude Vám poskytnuta na 90 dnů, přičemž tato lhůta může být v odůvodněných případech na Vaši žádost prodloužena. Zahnuje psychologickou pomoc a právní poradenství. Věnovat se Vám budou odborně vyškolení pracovníci, kteří Vám pomohou s právními otázkami nebo Vám poskytnou psychologickou podporu. V případě potřeby Vám pomohou najít nouzové ubytování, kontaktovat Vaši rodinu nebo získat finanční prostředky. Pomohou Vám také posoudit, zda jsou Váš život nebo zdraví ohroženy, a přijmou opatření na Vaši ochranu.

Jsem nezletilý – mám nějaká zvláštní práva?

Kromě všech práv, která máte jako zvláště zranitelná oběť, za kterou jste jako nezletilá osoba automaticky považováni, musí policie, státní zastupitelství, soudy a subjekty poskytující pomoc obětem trestných činů jednat ve Vašem nejlepším zájmu.

Pokud vypovídáte jako svědek o událostech, které Vám byly nepříjemné, bude výslechu přítomen psycholog nebo znalec, který dohlédne na jeho průběh. V případě potřeby se výslechu může zúčastnit i Váš rodič nebo učitel. Výslech bude veden tak, abyste ho nemuseli opakovat v pozdější fázi řízení; můžete být vyslechnuti znovu pouze v případě, že je to naprosto nezbytné.

Obecně se uznává, že dítě má v trestním řízení zvláštní potřeby, a instituce, s nimiž přicházíte do styku, zohlední Váš věk a potřeby.

Člen mé rodiny zemřel v důsledku trestného činu – jaká jsou má práva?

Pokud Váš rodinný příslušník zemřel v důsledku trestného činu a vy jste v důsledku jeho smrti utrpěli škodu, jste rovněž považováni za oběť. Máte právo na informace, zejména o tom, jak podat trestní oznámení, o průběhu trestního řízení a o tom, jak kontaktovat organizace, které Vám mohou pomoci. Na Vaši žádost Vám policie nebo státní zastupitelství pomůže kontaktovat subjekt poskytující pomoc obětem trestného činu, který se bude dále věnovat Vaším potřebám. Kromě toho máte právo na odbornou pomoc, právo být vyslechnuti a právo, aby s Vámi bylo zacházeno s respektem, důstojně a citlivě.

Člen mé rodiny se stal obětí trestného činu – jaká jsou má práva?

Pokud osoba zemřela v důsledku násilného trestného činu, považují se za oběti násilného trestného činu také pozůstalý manžel nebo manželka a pozůstalé děti. Pokud takové osoby neexistují, budou za oběť trestného činu považováni pozůstalý rodič a osoba, která žila se zesnulým ve stejné domácnosti po dobu nejméně jednoho roku před jeho úmrtím a která pečovala o domácnost společně se zesnulým, nebo nezaopatřená osoba, která byla na zesnulém závislá. Máte všechna práva přiznávaná obětem, ale jako oběť násilného trestného činu máte rovněž nárok na odškodnění, o které můžete požádat Ministerstvo spravedlnosti Slovenské republiky.

Mohu využít mediační služby? Za jakých podmínek? Bude v průběhu mediace zajištěna má bezpečnost?

Informace o mediačních řízeních Vám poskytne policie při prvním kontaktu. Mediaci provádějí probační a mediační úředníci na základě Vašeho i pachatelova dobrovolného souhlasu. Účelem je odstranit negativní důsledky vyplývající ze spáchaného trestného činu, a to za aktivní účasti obou stran. Svůj souhlas můžete kdykoli odvolat. Informace získané v průběhu mediace jsou považovány za důvěrné; bez souhlasu stran nesmí být použity k žádnému jinému účelu než k urovnání sporů během mediace.

Kde se mohu obeznámit s právním předpisem, v němž jsou stanovena má práva?

 Zákon o obětech trestných činů

 Trestní řád

Poslední aktualizace: 27/03/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

2 - Oznámení trestného činu a má práva v průběhu vyšetřování nebo soudního řízení

Jak mohu trestný čin oznámit?

Trestný čin můžete oznámit podáním trestního oznámení u kteréhokoli policejního orgánu, státního zastupitelství nebo soudu. Trestní oznámení můžete podat, pokud jste obětí trestného činu a také pokud zjistíte, že se někdo ve Vašem okolí stal obětí trestného činu, utrpěl újmu nebo spáchal trestný čin. Jednotlivé orgány (tj. policie, státní zastupitelství, soudy) vzájemně spolupracují a v případě potřeby postoupí Vaše trestní oznámení orgánu, který jej dále posoudí. Trestní oznámení lze podat písemně, ústně do protokolu nebo elektronicky s ověřeným elektronickým podpisem. Mělo by obsahovat zejména popis činu, ke kterému došlo, Vaše kontaktní údaje, a pokud jste obětí trestného činu, popis škody, která Vám byla způsobena, spolu s informací, zda požadujete náhradu škody. Trestní oznámení nesmí být anonymní, policie ani státní zástupce však na Vaši žádost Vaše osobní údaje neuvede.

Jak mohu zjistit, jak je daný případ vyřizován?

Pokud jste oznámili trestný čin nebo jste obětí trestného činu, policie je povinna Vám doručit rozhodnutí. Toto rozhodnutí se označuje jako usnesení (*uznesenie*) a bude doručeno na adresu, kterou jste uvedli ve svém trestním oznámení. Jako osoba, která trestný čin oznámila, budete průběžně *informováni o vývoji věci (tj. o vznesení obvinění proti konkrétní osobě, rozšíření obvinění, postoupení případu jinému orgánu, zastavení, podmíněném zastavení nebo pozastavení trestního stíhání)*.

Mám nárok na právní pomoc (během vyšetřování nebo soudního řízení)? Za jakých podmínek?

K podání trestního oznámení se nevyžaduje zastoupení advokátem. Právní pomoc mohou poskytovat subjekty poskytující pomoc obětem nebo za určitých podmínek Centrum právní pomoci. V pozdějších fázích trestního řízení může být na náklady státu ustanoven advokát.

Mohu požadovat náhradu výdajů (v souvislosti s účastí na vyšetřování / soudním řízení)? Za jakých podmínek?

Pokud jste předvoláni jako svědek, ať už v přípravném řízení, nebo v hlavním líčení, máte nárok na náhradu již vynaložených peněžních výdajů, zejména výdajů na cestu, stravu a prokázané výdaje na ubytování. Máte nárok na náhradu ušlé mzdy za práci nebo jiný prokazatelný ušlý příjem. Nárok na svědecké musí být uplatněn do tří dnů po výslechu, jinak zanikne. Musí být vyčíslen nejpozději do patnácti dnů po uplatnění nároku.

Jste-li poškozeným, stát Vaše vlastní náklady nehradí. Mezi vlastní náklady patří zejména cestovní výdaje, náhrada za ztracený čas zmocněnce poškozeného, poštovní poplatky a další hotové výdaje. Jako poškozený máte však již v trestním řízení nárok na náhradu nákladů nezbytných k účinnému uplatnění Vašeho nároku, včetně nákladů vzniklých v souvislosti s přibráním zmocněnce. Odsouzený je povinen Vám tyto náklady uhradit.

Mohu se odvolat, pokud je moje věc uzavřena, aniž by se dostala k soudu?

Váš případ se nemusí nutně dostat k soudu. Může být ukončen méně formálním alternativním postupem, který neskončí rozhodnutím o vině a trestu. Mezi tyto postupy patří například podmíněné zastavení trestního stíhání, podmíněné zastavení trestního stíhání spolupracujícího obviněného/obžalovaného, smír nebo trestní příkaz. To, zda máte právo na odvolání, závisí na Vašem postavení v řízení a na tom, jak je trestní řízení ukončeno. Proti podmíněnému zastavení trestního stíhání nebo proti podmíněnému zastavení trestního stíhání spolupracujícího obžalovaného můžete podat stížnost bez ohledu na to, zda jste poškozeným nebo osobou, která trestný čin oznámila. Proti soudnímu smíru nelze podat opravný prostředek, neboť je uzavřen s Vaším souhlasem. Jste-

li poškozeným, můžete podat odpor proti výroku o náhradě škody v trestním příkaze. V takovém případě bude výrok o náhradě škody v trestním příkaze zrušen a soud Vás odkáže na občanskoprávní řízení, v němž můžete požadovat náhradu škody.

Mohu se účastnit soudního řízení?

Jste-li poškozeným, soud Vás vyrozumí o konání hlavního líčení. Pokud se nedostavíte k soudu, bude o Vašem nároku na náhradu škody rozhodnuto na základě Vašich předchozích nároků obsažených ve spisu. Jste-li pouze osobou oznamující trestný čin, můžete se hlavního výsledku zúčastnit jako osoba z řad veřejnosti.

Jaká je má oficiální úloha v soudním systému? Mohu například vystupovat jako: oběť, svědek, poškozený nebo soukromý žalobce?

Obětí se stanete, pokud Vám byla způsobena újma na zdraví nebo škoda na (hmotném či nehmotném) majetku nebo pokud Vaše práva a svobody byly porušeny nebo ohroženy v důsledku trestného činu a také pokud Váš rodinný příslušník zemřel v důsledku trestného činu. Za oběť se považuje každý, kdo tvrdí, že je obětí, není-li prokázáno jinak, bez ohledu na to, zda byl pachatel identifikován, stíhán nebo odsouzen. Práva obětí, jejich ochrana a podpora se řídí zákonem o obětech trestných činů.

V trestním řízení však může mít oběť postavení oznamující strany, oběti nebo svědka se všemi právy, která trestní řád přiznává v souvislosti s daným postavením.

Obětí v trestním řízení je osoba, která v důsledku trestného činu utrpěla újmu na zdraví nebo majetkovou, morální nebo jinou škodu nebo jejíž jiná zákonem chráněná práva nebo svobody jím byla porušena nebo ohrožena.

Svědkiem se stanete, pokud jste byli donucovacím orgánem nebo soudem požádáni, abyste jako svědek vypovídali o skutečnostech podstatných pro trestní řízení, které jste sami vnímali svými smysly, nebo pokud se dostavíte k donucovacímu orgánu nebo k soudu buď z vlastní iniciativy, nebo na návrh jedné ze stran.

V slovenském trestním právu neexistuje institut soukromého žalobce; v trestním řízení podává obžalobu státní zástupce.

Jaká jsou potom má práva a povinnosti?

Jako oběť trestného činu máte právo na informace o tom, jak podat trestní oznámení, o průběhu trestního řízení a o tom, jak můžete kontaktovat organizace, které Vám mohou pomoci. Na Vaši žádost Vám policie nebo státní zastupitelství pomůže kontaktovat subjekt poskytující pomoc obětem trestného činu, který se bude dále věnovat Vaším potřebám. Máte právo na odbornou pomoc, právo být vyslechnut, právo, aby s Vámi bylo zacházeno s respektem, důstojně a citlivě, a pokud jste se stali obětí násilného trestného činu, máte rovněž právo na odškodnění.

Jako poškozený máte v některých případech právo se vyjádřit, zda souhlasíte s trestním stíháním, požadovat náhradu škody, navrhnout provedení nebo doplnění důkazů, předložit důkazy, nahlížet do spisů a studovat je, účastnit se hlavního jednání a veřejného jednání o odvolání nebo dohodě o vině a přijetí trestu, vyjádřit se k provedeným důkazům, učinit závěrečné prohlášení a podat odvolání.

Jako svědek se musíte dostavit, pokud jste předvoláni donucovacími orgány a soudem, a svědčit o tom, co víte o trestném činu a pachateli, nebo o okolnostech souvisejících s trestním řízením. Pokud se nedostavíte bez dostatečné omluvy, můžete být předvedeni.

Právo odmítnout vypovídat jako svědek máte ve třech případech:

pokud je obžalovaný Vaším příbuzným v linii přímé, sourozencem, osvojitelem, osvojencem, manželem/manželkou nebo druhem/družkou,

pokud byste tím vystavili sebe nebo blízkou osobu nebezpečí trestního stíhání,

pokud byste tím porušili zpovědní tajemství nebo důvěrnost informací, které Vám byly svěřeny jako osobě, která je povinna zachovávat mlčenlivost, nebo jako osobě odpovědné za pastorační péči.

Máte právo na právní pomoc a na přítomnost advokáta při výsledku a právo přečíst si protokol a žádat o jeho doplnění nebo opravu. Máte nárok na úhradu nezbytných výdajů (např. cestovních) a ušlé mzdy za práci – tzv. svědecké. Nárok na svědecké musí být uplatněn do tří dnů po výsledku.

Mohu v průběhu soudního řízení učinit prohlášení nebo poskytnout důkazy? Za jakých podmínek?

Jako poškozený máte právo účastnit se hlavního líčení a navrhnout soudu dokazování. Můžete se rovněž vyjádřit k důkazům, které již byly provedeny.

Jakmile soud prohlásí dokazování za ukončené, nelze podávat žádné další návrhy.

Na konci slyšení (může se však konat i několik slyšení) máte právo pronést závěrečnou řeč. Její obsah není přesně vymezen, takže je na Vás, co se v ní rozhodnete říct. Můžete si s sebou přinést poznámky. Pokud máte zmocněnce, pronese závěrečnou řeč on.

Jaké informace mi budou v průběhu soudního řízení poskytnuty?

Každé přijaté rozhodnutí (rozsudek, příkaz, trestní příkaz) Vám bude jako poškozenému vždy doručeno. Pokud jste určili zmocněnce, bude rozhodnutí doručeno přímo jemu.

Budu mít přístup k soudnímu spisu?

V kterékoli fázi trestního řízení se můžete rozhodnout, zda nahlédnete do spisů. S žádostí o nahlédnutí do spisů je třeba se obrátit na příslušný orgán činný v trestním řízení. Můžete tak učinit písemně nebo ústně. V takovém případě je příslušný orgán v zásadě povinen vyhovět žádosti poškozeného a uvést místo, datum a čas uskutečnění tohoto procesního úkonu. Při nahlížení do spisů je samozřejmě třeba provést veškeré nezbytné úkony, aby se zabránilo vyzrazení utajovaných informací, obchodních a bankovních tajemství atd.

Poslední aktualizace: 27/03/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

3 - Moje práva po skončení soudního řízení

Mohu se proti rozhodnutí soudu odvolat?

Proti rozhodnutí máte právo podat opravný prostředek v části, která se týká nároku na náhradu škody nebo nákladů řízení. V závislosti na typu rozhodnutí je možné podat odvolání (do 15 dnů), stížnost (do 3 pracovních dnů) nebo odpor (do 8 dnů). V doručeném rozhodnutí bude přesně uvedeno, jaký opravný prostředek máte k dispozici a kde a do kdy jej můžete podat.

Jaká jsou moje práva po odsouzení pachatele?

Odsouzený pachatel je povinen Vám nahradit škodu, jak bylo stanoveno v rozhodnutí. Pokud odsouzený tuto svou povinnost poté, co rozhodnutí nabylo právní moci, nesplní, můžete vymáhat její plnění prostřednictvím exekutora. Exekutor následně provede úkony potřebné k tomu, aby Vám byla škoda uhrazena, například prodá majetek odsouzeného nebo mu bude srážet ze mzdy určitou částku. Po skončení trestního řízení však jako oběť/poškozený trestného činu máte ještě další práva. Tato práva se týkají jak Vaší bezpečnosti, tak odškodnění.

Pokud jste se stal(a) obětí násilného trestného činu, můžete požádat na Ministerstvu spravedlnosti Slovenské republiky o odškodnění, které Vám poskytne stát. Odškodnění se poskytuje za újmu na zdraví a v případě některých trestných činů i za nemajetkovou újmu. Základní podmínkou pro podání žádosti je, že bylo zahájeno trestní řízení, v němž jste uplatnil(a) nárok na náhradu škody od pachatele a škoda Vám nebyla uhrazena jiným způsobem. Žádost o odškodnění je možné podat již v průběhu trestního řízení, avšak nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy rozhodnutí nabylo právní moci, proto je důležité, abyste tuto lhůtu nepromeškal(a).

Mám po skončení soudního řízení nárok na podporu nebo ochranu? Po jak dlouhou dobu?

I po skončení trestního řízení máte právo na odbornou pomoc. Pokud i nadále potřebujete zejména psychologickou pomoc nebo pomoc, abyste mohli uplatnit svá práva jako oběť, máte právo na její poskytnutí.

Jaké informace mi budou poskytnuty, pokud je pachatel odsouzen?

V rozsudku, který Vám bude doručen, budou uvedeny informace o trestu, který byl pachateli uložen, včetně jeho délky a věznice, v níž bude pachatel trest vykonávat, pokud mu byl uložen trest odnětí svobody.

Budu informován(a) o tom, pokud bude pachatel propuštěn (včetně předčasného nebo podmíněného propuštění) nebo z vězení uprchne?

Máte právo se rozhodnout, zda chcete být informován(a) o propuštění nebo útěku pachatele z daného zařízení. Informace o těchto skutečnostech slouží zejména k Vaší ochraně pro případ, že by Vás pachatel chtěl vyhledat (například se jedná o osobu Vám blízkou nebo o rodinného příslušníka). Toto rozhodnutí můžete kdykoli změnit a policie, státní zástupce a soud k němu přihlídnou. Pokud by Vám však hrozilo nebezpečí nebo byl ohrožen Váš život či zdraví, bude Vás policie / státní zástupce / soud o propuštění nebo útěku informovat i v případě, že jste si to nepřál(a).

Budu se moci podílet na rozhodnutí o podmíněném propuštění nebo podmíněném trestu? Mohu například učinit prohlášení nebo podat odvolání?

Odvolání můžete podat pouze v části, která se týká náhrady škody. Proti samotnému trestu nebo jeho výši mohou podat odvolání pouze obžalovaný a státní zástupce.

Poslední aktualizace: 27/03/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

4 - Náhrada škody

Jaký je postup pro vymáhání náhrady škody od pachatele? (Například trestní řízení, občanskoprávní žaloba, adhezní řízení)

Právo na náhradu škody vůči pachateli trestného činu lze v trestním řízení uplatnit ústně do protokolu při výslechu nebo samostatným písemným podáním. Poškozený, který je podle zákona oprávněn požadovat od pachatele náhradu škody, jež mu byla způsobena trestným činem, je rovněž oprávněn navrhnout soudu, aby v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost tuto škodu nahradit; poškozený musí takový návrh podat nejpozději do konce vyšetřování nebo zkráceného šetření. V návrhu musí být jasně uvedeny důvody nároku a požadovaná výše náhrady škody. O právu na náhradu škody a o postupu pro uplatnění tohoto práva je poškozený informován při výslechu.

Existuje-li důvodná obava, že uspokojení nároku oběti na náhradu škody způsobené trestným činem bude mařeno nebo ztíženo, může být nárok až do výše pravděpodobné výše ztrát zajištěn na majetku nebo jiných majetkových právech obžalovaného. Rozhodnutí o zajištění majetku přijímá soud na návrh státního zástupce nebo poškozeného; v přípravném řízení může státní zástupce zajistit nárok i bez návrhu poškozeného, vyžaduje-li to ochrana zájmů poškozeného, zejména hrozí-li prodlení.

Soud pachateli uložil, aby mi vyplatil náhradu škody. Jak mohu zajistit, aby pachatel skutečně zaplatil?

Pokud pachatel dobrovolně nesplní své povinnosti stanovené soudem v trestním řízení, vykonatelností takového soudního rozhodnutí získáváte exekuční titul, na jehož základě můžete na pachateli vymáhat výkon rozhodnutí v rámci nuceného výkonu rozhodnutí. V takových případech můžete požádat o pomoc právníka.

Pokud pachatel nezaplatí, může mi stát vyplátit zálohu? Za jakých podmínek?

Ne.

Mám nárok na odškodnění od státu?

Jste-li obětí násilného trestného činu, můžete žádat o odškodnění. O poskytnutí a vyplacení odškodnění rozhoduje Ministerstvo spravedlnosti Slovenské republiky na základě písemné žádosti. Žádost musí být podána na formuláři, který je k dispozici na internetových stránkách ministerstva. Žádost může být podána již po zahájení trestního stíhání, nejpozději však do jednoho roku ode dne nabytí právní moci rozsudku nebo trestního příkazu.

Pokud Vás trestní soud s Vaším nárokem na náhradu škody, která vznikla v důsledku újmy na zdraví, odkázal na občanskoprávní řízení nebo řízení před jiným orgánem, musí být žádost podána ministerstvu do jednoho roku od data pravomocného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o Vašem nároku v občanskoprávním nebo jiném řízení. Po uplynutí této lhůty právo na odškodnění podle zákona o obětech trestných činů zaniká.

Výše uvedené lhůty neplatí během řízení před příslušným orgánem, zejména během občanskoprávního řízení a vykonávacího řízení, v němž požadujete náhradu škody za újmu na zdraví přímo od osoby, která Vám škodu způsobila.

Ministerstvo musí o Vaší žádosti rozhodnout do čtyř měsíců ode dne obdržení úplné žádosti. Tato lhůta se prodlužuje o dobu, která uplynula od vyžádání součinnosti nebo podkladů potřebných pro rozhodnutí do jejich poskytnutí příslušnými donucovacími orgány, soudy, jinými státními orgány, vyššími územními celky, obcemi a dalšími osobami.

Mám nárok na odškodnění v případě, že pachatel není odsouzen?

Je-li obžalovaný zproštěn obžaloby, soud Vás s Vaším nárokem odkáže na občanskoprávní řízení nebo řízení u jiného orgánu.

Jste-li obětí násilného trestného činu a obžalovaný byl zproštěn obžaloby, protože nebyl trestně odpovědný z důvodu nepříčetnosti nebo nezletilosti, a újma na zdraví nebyla odškodněna jinak, máte nárok na odškodnění podle zákona o obětech trestných činů.

Mám v době, kdy očekávám rozhodnutí o své žádosti o náhradu škody či odškodnění, nárok na platbu v případě naléhavé potřeby?

Ne.

Poslední aktualizace: 27/03/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

5 - Moje práva na podporu a pomoc

Pokud se stanu obětí trestného činu, na koho se mohu obrátit s žádostí o podporu a pomoc?

Kontaktní údaje subjektů poskytujících pomoc obětem jsou k dispozici na adrese <https://www.justice.gov.sk/Stranky/Registre/Zoznamy-vedene-MS-SR/Register-pomoc-obetiam-zoznam.aspx>

Telefonní linka pomoci obětem

Národní linka pomoci pro ženy, které se staly oběťmi násilí (24/7)	0800 212 212
Linka bezpečí pro děti (nonstop)	116 111
Linka pro pohřešované děti (nonstop)	116 000
Linka důvěry pro děti (14:00–20:00)	055/234 72 72

Linka pro týrané osoby	0800 300 700
Linka pomoci obětem obchodování s lidmi	0800 800 818
Linka důvěry „Nezábudka“	0800 800 566

DALŠÍ KONTAKTY

Integrovaný záchranný systém	112
Policie	158
Linka pomoci Úřadu práce, sociálních věcí a rodiny (UPSVAR) pro oznamování zanedbávání péče o děti	0800 191 222
Linka pomoci státního zastupitelství pro oznamování domácího násilí	0800 300 700
Ministerstvo spravedlnosti Slovenské republiky (pro odškodnění)	02/888 91 544

 Informační kanceláře pro oběti (kanceláře se nacházejí v krajských městech a poskytují základní informace a pomáhají navázat kontakt se subjekty poskytujícími pomoc obětem)

Je podpora pro oběti bezplatná?

Ano.

Jaké druhy podpory mi mohou poskytnout státní služby nebo orgány?

Právní pomoc lze získat od subjektů poskytujících pomoc obětem, od intervenčního centra pro oběti domácího násilí nebo za určitých podmínek od Centra právní pomoci. Stát spolupracuje se subjekty poskytujícími pomoc obětem a během prvního kontaktu Vám policie poskytne jejich kontaktní údaje a informace o formě pomoci, kterou poskytují. Na Vaši žádost Vám policie pomůže je kontaktovat.

Jaké druhy podpory mi mohou poskytnout nevládní organizace?

Každá oběť má právo na odbornou pomoc. Poskytují ji především subjekty akreditované podle zákona o obětech trestných činů, jakož i jiné subjekty poskytující pomoc obětem (tzv. registrované subjekty – tyto subjekty však nemusí nutně poskytovat pomoc v rozsahu uvedeném níže).

Akreditované subjekty splňují zejména podmínky odborné způsobilosti, tj. pracují v nich odborníci, kteří získali vysokoškolské vzdělání a odbornou praxi v oboru. Jednotlivé subjekty se obvykle specializují na poskytování odborné pomoci určité skupině obětí, aby se mohly konkrétně zaměřit na potřeby obětí a poskytovat kvalitnější odbornou pomoc. V rejstříku subjektů poskytujících pomoc obětem naleznete informace o takové specializaci, jakož i kontaktní údaje nebo oblast územní působnosti.

Akreditované subjekty Vám mohou poskytnout obecnou odbornou pomoc nebo specializovanou odbornou pomoc určenou zvláště zranitelným obětem.

Obecná odborná pomoc obětem zahrnuje:

- poskytnutí a náležité vysvětlení informací (zejména týkajících se trestního řízení, postupů a práv, odborné pomoci),
- právní pomoc při výkonu práv obětí,
- právní pomoc při výkonu práv oběti, která má v trestním řízení postavení poškozeného nebo svědka,
- psychologickou pomoc,
- poradenství ohledně rizika a prevence opakované viktimizace.

Akreditovaný subjekt poskytující obecnou odbornou pomoc musí poskytnout první konzultaci vždy bezplatně. Pokud obdržel grant, poskytuje bezplatnou odbornou pomoc po dobu 90 dnů a v případě potřeby a na žádost oběti i déle.

Specializovaná odborná pomoc obzvláště zranitelným obětem zahrnuje:

- poskytování obecné odborné pomoci,
- poskytnutí krizové psychologické intervence,
- posouzení hrozby ohrožení života nebo zdraví,
- zprostředkování poskytování sociálních služeb v zařízení nouzového ubytování a specializovaného sociálního poradenství v případě bezprostředního ohrožení života nebo zdraví zvláště zranitelné oběti.

Zvláště zranitelné oběti mají nárok na specializovanou odbornou pomoc vždy bezplatně. Tato pomoc je poskytována po dobu 90 dnů a v případě potřeby a na žádost oběti i déle (rovněž neformálně, např. dohodnutím dalšího setkání).

Akreditace subjektů je podmíněna poskytováním jedné z výše uvedených forem pomoci, která je rovněž spojena s okruhem obětí, kterým poskytují pomoc. Pokud si nejste jisti, jaký druh odborné pomoci akreditovaný subjekt poskytuje a jakému druhu obětí se věnuje, neváhejte se na něj obrátit. Poradí Vám a případně Vás odkáže na jiný subjekt.

Poslední aktualizace: 27/03/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.